

Москва уонна Русь Патриарха КИРИЛЛ
Танара үрдүкү үлэһиттэригэр, аҕабыттарга, диаконнарга,
манаахтарга уонна Нуучча Православнай Танаратын
Дьиэтин бары эрэллээх оҕолоругар
Паасханан эбэрдэ суруга

Танара туһугар тапталлаах
биир бырааттыы үрдүкү аҕабыттар,
ытык аҕалар, бэриниилээх манаахтар,
күндү биир итэҕэллээхтэрбит бука бары!

Эһигини, былыр-былыргыттан биллэр эрэри, бары кэмнэргэ
өрүү сана уонна олоҕу бигэргэтэр кыайыылаах илдьити
иһитиннэрэн туран, үөрүүлээхтик эбэрдэлиибин:

ХРИСТОС ТИЛИННЭ!

Бу дынг чахчы илгэлээх тыллар дыктилээх дьүөрэлэһиилэрэ
биһиги итэҕэлбит төрдө, эрэлбит бэлэҕэ, тапталбыт дьүүктэтэ
буолаллар.

Өссө бэҕэһээ биһиги, Айыы Тойон үөрэнээччилэрэ бука бары,
тапталлаах Үөрэтээччибит өлбүтүттэн курутуйар этибит, оттон
бүгүн биһи бүтүн аан дойдуну – көстөр-көстүбэт эйгэни – кытта
өрөгөйдөөн турдубут: *«Христос туран кэллэ, үйэ-саас тухары
үөрүү-көтүү өрөгөйө буолла»* (Сибэтиэй Паасха Канона). Өссө
бэҕэһээ быһанар тиһэх эрэлбит сүппүт курдуга, оттон бүгүн
биһиги *Танара Саарыстыбатын киэһэрбэт күнүгэр* бараммат олоххо
тиксэр бигэ эрэмньини ыллыбыт. Өссө бэҕэһээ өлүү-сүтүү күлүгэ
айыллыбыты бука барытын, бэл сирдээҕи олох суолтатын кытта
саарбахтатан туран, баттыыра-ыгара, оттон бүгүн биһи бар

дьонго, хас биирдии киһиэхэ Олох улуу кыайыытын – өлүүнү кыайбытын – иһитиннэрэбит. Танара Тыына этэрин бар дьонго тиэрдибит Павел апостол, ол быданнаабы гынан баран, хас биирдии христианинга чугас түүн биһиги итэҕэлбитигэр уһулуччу суолталаабын бэлиэтиир. Тоҕо диэтэххэ, *«Христос тиллибэтэх буоллабына, биһиги сымыйа үөрэҕи иһитиннэрэбит, эһиги эмиэ халтайга итэҕэйэбит»* (1 Кор. 15, 14). Айыы Тойон Паасхата – Христос үөрэҕин сүннэ уонна туохха да кыайтарбат күүһэ: Паасха, сибэтиитэл Филарет Московскай тылынан эттэххэ, *эрэли уһугуннарар, тапталы төлөnnүрдэр, үнэр тылбытын кынаттыыр, илгэлээх үтүөнү тиксэрэр, муудараны сырдатар, ханнык баҕарар иэдээни, оннообор өлүүнү кытта суох гынар, олох олорорго күүс биэрэр, толору дьолу баҕа санаа буолбакка, сүнкэн суолталаах баар чакчы онорор, албан ааты – күлүк буолбакка, барыны барытын сырдатар уонна кими да охсубат бараммат сырдык үйэлээх чабыллана онорор* (Сибэтиэй Паасха күнүн Тыла, 1826 сыл).

Христос Тиллиитигэр итэҕэл уонна киһи буолан төрөөбүт Танара Уола бар дьону толуйан, аныы-хара, өлүү-сүтүү адаҕатын алдьатан баран, биһиэхэ дьиннээх духуобунай көңүлү, Айааччыбытын кытта биир буолар кыабы бэлэхтээбитин туһунан Сиэркэп итэҕэлэ иккиэн быстыспат ситимнээхтэр. Биһиги, бу сырдыгынан сыдыайар түүн православнай храмнарга, Иоанн Зластоуст тылынан эттэххэ, *итэҕэл бырааһынньыгынан дуоһуйаары*, мустубут дьон, Быһааччы тугунан да кыайан кэмнэммэт күндү бэлэбэр толору кыттыгастаахпыт.

Паасха – Быһааччыбыт муну-сору көрөн, биһиги туспутугар Голгофаҕа олобун толук ууран туран түмүктээбит эрэйдээх суолун мунутуур тыһааһына. Сибэтиэй аҕалар да, литургия да тиэкистэригэр Христос элбэхтик *«Биһиги быһааныыбыт Хоодуот быһыытын Төрүттээччи»* диэн ааттаныыта түбэһиэх буолбатах. *«Бу эһиэхэ холобур көрдөрдүм»* (Ин. 13.15), – диир Айыы Тойон үөрэнээччилэригэр уонна биһигини барыбытын Кини олобун холобурун батыһарбытыгар ыңыраар.

Ол гынан баран, биһиги Кинини, Быһааччыбытын, хайдах батыһар кыахтаахпытый? Бу аныгы олоххо биһиги хайдах гынан хорсуннук туруулаһаахпытын сөбүй? Бүгүн, бу тыллары иһиттэххэ, үгэс курдук, дьон өйүгэр-санаатыгар былыргы номох буолбут буойун, дьин чохчы олорон ааспыт биллиилээх киһи эбэтэр аатырбыт герой уобараһа көстөн кэлэр. Ол гынан баран итэҕэл хорсун-хоодуот быһыыта дарбааннаах албан ааты эбэтэр бар дьон билиинитин ситиһии буолбатах. Испитигэр бэйэбитин кыатанар, хааччахтанар буоллаахпытна, биһиги энкилэ суох дьиннээх таптап диэн тугун билэр кыахтанабыт, тоҕо диэтэххэ ханнык баҕарар хоодуот быһыы төрдө буолар сиэртибэлэни – бу иэйии саамай үрдүкү көстүүтэ. Айыы Тойон биһигини атын дьонно, чуолаан биһигиттэн өйөбүл эрэйээччилэргэ: көмүскэл көрдөһөөччүгэ, ыарыһахха, соҕотоххо, ыар санааҕа ылларбыкка – бэриниилээхтик сулууспалыырга көстөр дьайыылаах хоодуот быһыыга ыңыраар. Быһааччы Бэйэтин сирдээҕи олоҕор олус чуолкайдык көстүбүт бу олох сокуонун ким барыта тутуһар буоллаҕына, дьон дьэ дьиннээхтик дьоллонуохтара. Атыттарга көмөлөһөр киһи бэйэтэ

биэрэринээжэр быдан элбэҥи ылар: кини сүрэҥэр Айыы Тойон киирэр, оччоҕо Танара илгэтигэр тиксэн киһи олоҕо тосту уларыйар. Ким сыраласпат, ол сибэтиэй буолбатыныы, Голгофата суох Тилли суоҕунуу, киһи эмиэ аныыны-хараны утары күүскэ турууласпатаҕына, өйө-санаата духуобунай өттүнэн дьиннээхтик уларыйар кыаҕа суох.

Хоодуот быһыы соҕотох киһи олоҕун ис хоһооно буолбакка, бүтүн норуот олоҕун ис хоһооно буоллаҕына, үрдүккэ дьулуһуу Ийэ дойдуларын көмүскүүргэ, үрдүк идеал уонна сыаннас туһугар туруулаһарга бэлэм мөлүйүөнүнэн дьон сүрэҕин кытта холбостоҕуна, дьин чохчы үтүө, дьикти уонна ардыгар формальной логика көрүүтүнэн кыайан быһаарыллыбат суоллар үөскүүллэр. Оннук норуот ханнык да иэдээн, хайдахтаах да өстөөх кыайан самнарбат сүдү духуобунай күүһүн ылынар. Бу тыллар кырдьыктаахтарын чаҕылхай кэрэһитинэн биһиги норуоппут бэйэтин харыстаммакка ситиспит Улуу Аҕа дойду сэриитигэр Кыайыыта буолар. Быйыл биһиги бу албан ааттаах даата 70-с сылын үөрүүлээхтик бэлиэтиэхпит.

Кутурҕан кэмигэр да, аныыны-буруйу кытта охсуһар кэммитигэр да биһиги эр санаалаах, киэн-холку буолуох тустаахпыт, тоҕо диэтэххэ биһиэхэ хара дьайы кыайыы албан ааттаах улуу мэктиэ тыла этиллибитэ. Ама биһиги санаарбыахпыт, мунур уһукка кириэхпит үһү дуо! Биһиги, Айыы Тойон кырдьыктаах тылынан эттэххэ, оннооҕор аад да айаҕа кыайбат (Мф. 16, 18) Христос Сиэркэбэ буолабыт. Биһиги туспутунан Танара Арыллыытын Кинигэтэ эрдэттэн быһааран, кэрэһэлиир:

«Танара кинилэр харахтарын уутун хас биирдии таммабын сотуоѡа, өлүү-сүтүү диэн аны суох буолуоѡа; энэлгэн, ытабыл-сонобул, ыарыы эмиэ сүтүөѡэ. Урукку барыта ааста» (Арыл. 21, 3-4).

Айыы Танараѡа үнэн тураммын, эһиэхэ, Сибэтиилээхтэн сибэтиилээх үрдүкү аѡабыыт бырааттарбытыгар, ытык аѡаларга, күндү биир итэѡэллээхтэрбитигэр бука барыгытыгар духуобунай күүһү, бигэ итэѡэли, өлөр өлүүнү Кыайбыт Айыы Тойон ахсаабат үөрүүтүн уонна эйэни баѡарабын. Христос Тиллибит сырдыгын инэринэн Паасха дыикти кистэлэнэр тиксэммит, хоруобуттан Турбут Быыһааччы туһунан аан дойдуга барытыгар кэрэһилээммит, чугас да, ыраах да баар дьоммутун бука барыларын кытта өрөгөйдөөх үөрүүбүтүн үллэстиэххэйин.

Олохпут бары күннэригэр биһигини мэлдьи сылыта, уоскута сырыттыннар, олох дьингнээх үөрүүтүн бэлэхтээн үтүөнү онорорго өрө күүртүттэр Паасха илгэлээх илдьитин тыллара:

ХРИСТОС ТИЛИННЭ!

ДЫНГ ЧАХЧЫ ТИЛИННЭ!

МОСКВА УОННА БҮТҮН РУСЬ ПАТРИАРХА

Москва,
Христос Паасхата,
2015 сыл